

Inbreng per e-mail t.b.v. themadebat bouwen en wonen, 12 juni 2023

Onze vragen samengevat:

- Hoe kan het dat B&W van de gemeente Zwolle een welstandsadvies hebben overgenomen dat op meerdere punten haaks staat op de eigen welstandsnota?
- Waarom communiceert de gemeente niet met omwonenden over essentiële wijzigingen in het ontwerp van bouwwerken waarvoor een vergunning is gevraagd?
- Waarom houdt de gemeente geen enkele rekening met wensen van omwonenden?

Toelichting:

Wij wonen tegenover het schoolplein van CBS Het Mozaïek, aan de Assendorperstraat. De uitbreiding van Het Mozaïek wordt op dit schoolplein gerealiseerd.

De architect heeft in 2021, samen met Vivente en de gemeente, aan de buurt het ontwerp getoond. De buurt was zeer verheugd over het ontwerp, in jaren 30 stijl, en daarmee passend in de omgeving.

Anderhalf jaar later – na de vergunningverlening – mochten omwonenden het definitieve ontwerp komen bekijken. Tot onze grote schrik leek het vergunde ontwerp in niets op het aanvankelijk gepresenteerde ontwerp. Het vergunde ontwerp is een grote moderne kubus, die tegen het bestaande monumentale schoolgebouw wordt geplakt. Het enthousiasme in de buurtapp na het zien van het voorlopige ontwerp, sloeg om in verbijstering over het definitieve ontwerp. Hoe kan dit? Vanwaar deze draai met 180 graden? En waarom zijn de direct omwonenden hier niet eerder in meegenomen?

Welstandsnota

Inmiddels weten we dat de welstandscommissie het oorspronkelijke ontwerp heeft afgekeurd. En ook aanpassingen van de architect op dat ontwerp werden afgekeurd. Pas toen de architect de jaren 30 stijl losliet en (uit wanhoop?) met een totaal ander ontwerp in de vorm van een moderne kubus op de proppen kwam, werd de welstandscommissie enthousiaster. Hoe dat zich verhoudt tot de welstandsnota, is ons een raadsel.

In de welstandsnota staat dat bij nieuwbouw in een bestaande monumentale omgeving, duidelijk moet zijn wat authentiek is en wat nieuw is toegevoegd. Nou, dat is in elk geval uitstekend gelukt. Maar in de welstandsnota staat veel meer dan die enkele zin. Zo is voor de wijk Assendorp ook het volgende te lezen:

“De oudere wijken worden in hoge mate gewaardeerd als stedelijk woongebied met historische structuren en bouwstijlen en een diversiteit aan functies. De kleinschalige mooi stedelijke structuur, de aaneengesloten rooilijnen, de architectonische details, de directe relatie van de bebouwing met de openbare ruimte en de (historische) relatie met de binnenstad zijn de belangrijkste kenmerken. (...) Het niveau van de welstandstoetsing is hoog.”

Vervolgens vermeldt de welstandsnota onder meer:

- Het beleid is gericht op het behouden en herstellen van de cultuurhistorische karakteristieken van de ruimtelijke structuur, de openbare ruimte en de bebouwing.

- De oorspronkelijke accenten in het straatbeeld, de bijzondere architectonische details, diverse kapvormen, de hoekoplossingen en de relatie met het openbare gebied vormen het uitgangspunt en de inspiratie bij het ontwerpen.

In de paragraaf die ziet op welstandscriteria voor monumenten, is bovendien te lezen dat bij toevoegingen aan, op of bij monumenten, de historische stijlkenmerken van deze monumentale objecten de inspiratiebron vormen.

Wij hebben ons het hoofd gebroken over de vraag in welke zin de historische stijlkenmerken van het fraaie jaren 30 gebouw de inspiratiebron kunnen zijn geweest voor het nu vergunde ontwerp.

Swollwacht heeft naar aanleiding van de berichtgeving over de vergunde nieuwbouw bij Het Mozaïek vragen gesteld. In antwoord op die vragen schrijft de gemeente onder meer dat voor welstand de objectieve criteria gelden uit de welstandsnota. Met andere woorden: de criteria zijn niet voor meerdere uitleg vatbaar. In dat geval is maar één conclusie mogelijk: het advies van de welstandscommissie is in strijd met de criteria uit de welstandsnota.

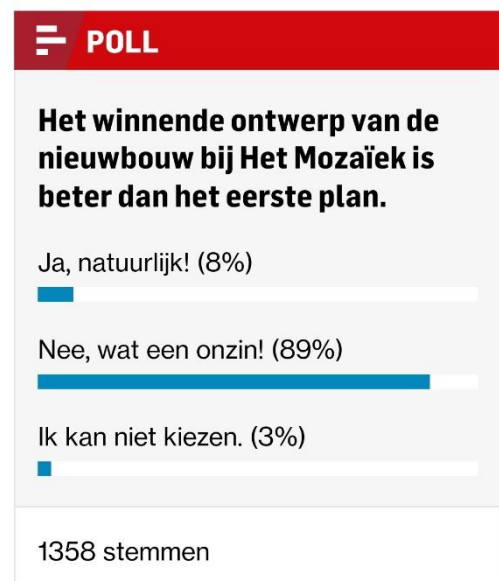
Wij begrijpen werkelijk niet hoe het mogelijk is dat de welstandscommissie op basis van de eerdergenoemde criteria uit de welstandsnota een positief advies heeft kunnen geven voor het vergunde ontwerp. En wij begrijpen evenmin waarom B&W het advies van de welstandscommissie kritiekloos hebben overgenomen en tot vergunningverlening zijn overgegaan.

Functie

Over smaak valt niet te twisten. Maar wij vinden het tekenend dat het aanvankelijke ontwerp breed werd 'bejubeld' door omwonenden, en dat het vergunde ontwerp even breed werd bekritiseerd, om het voorzichtig uit te drukken. Voor zover het vergunde ontwerp al zou voldoen aan de welstandscriteria – hetgeen volgens ons dus beslist niet het geval is –, dan rijst de vraag hoever de gemeente afstaat van de burger. We hebben het hier niet over een gebouw met een bijzondere culturele functie in de binnenstad. Bij dergelijke gebouwen is het tot op zekere hoogte te begrijpen dat wordt gekozen voor prikkelende architectuur die niet alleen discussie oproept, maar ook veel toeristen en andere belangstellenden trekt. Denk aan het ei op de Fundatie, of aan theater De Spiegel. We hebben het hier echter over een buurtschool in een jaren 30 wijk, die wordt gebouwd voor (de kinderen in) de wijk. Andere mensen dan scholieren komen niet op het gebouw af, en voor andere mensen is het gebouw ook niet bedoeld. Ofwel:

de enigen die dagelijks met het bouwwerk worden geconfronteerd, zijn de mensen in de wijk, en vooral de overburen, voor wie het bouwwerk voortaan het uitzicht vormt. Wij dus. En wij vinden het een vreselijk lelijk gedrocht, dat totaal niet past in de (cultuurhistorische) omgeving van onze jaren 30 wijk.

Jan Weda en Ingrid Boerdijk
Tineke Ooms en Martien Hovestad
Willem en Yvonne Pasman
Nienke de Goeijen
Herman Wijnne en Tine Wijnne-Boer

[Uitslag van poll in de Stentor van 25 februari 2023](#)